

Atvinnulíf, umhverfi og byggðaðróun. Nýsköpun í norðri (NÍN)

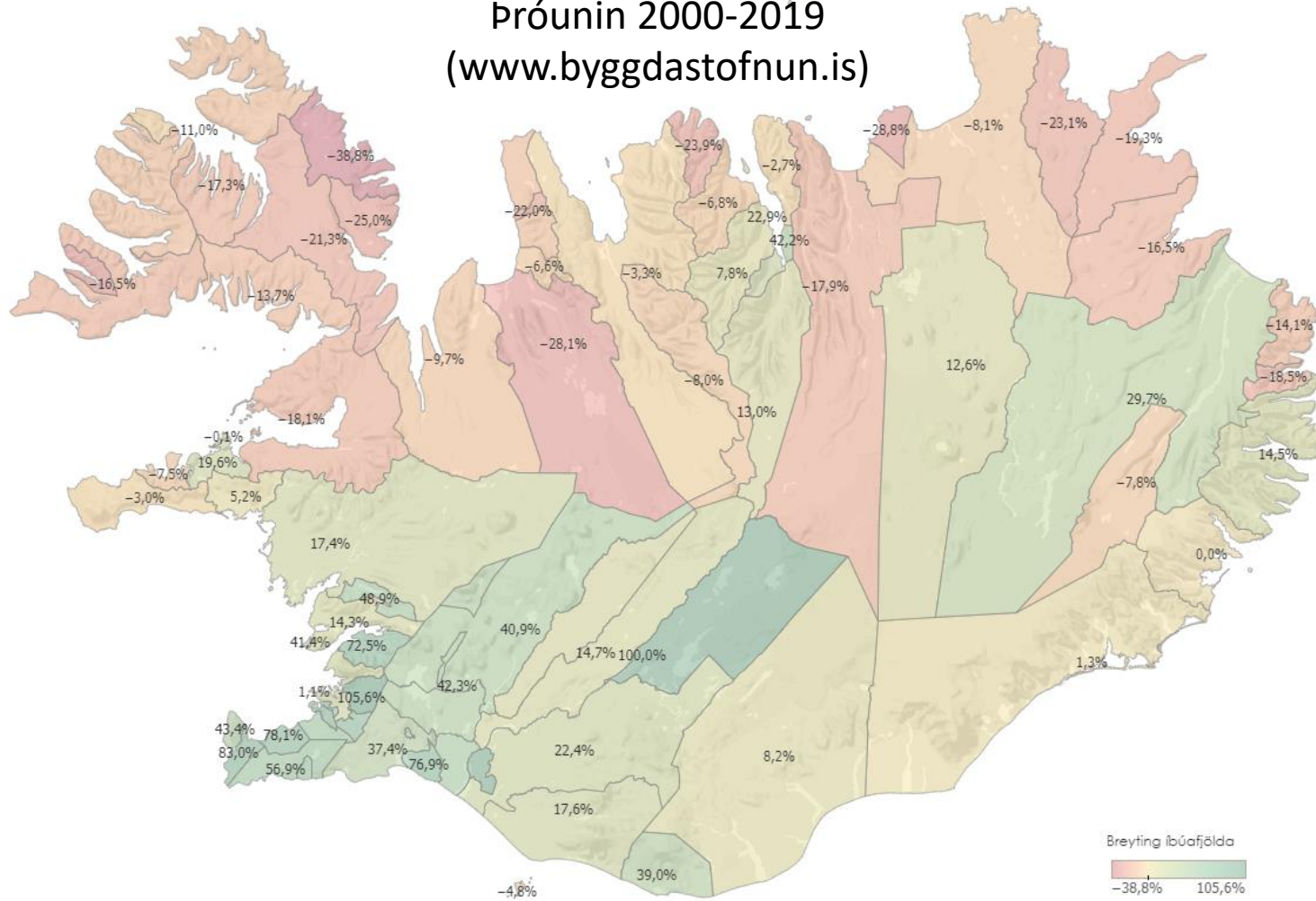
Sveinn Margeirsson

Verkefnisstjóri NÍN og sveitarstjóri Skútustaðahrepps

2. feb 2021

Örstutt um byggðapróun

Íbúafjöldi
Þróunin 2000-2019
(www.byggdastofnun.is)

- Þingeyjarsveit

- 1.12.2019: 862

- Hlutfall karla 52,7%

- 1.1.2020: 853

- Erlent ríkisfang: 5,7%

- Skútustaðahreppur

- 1.12.2019: 507

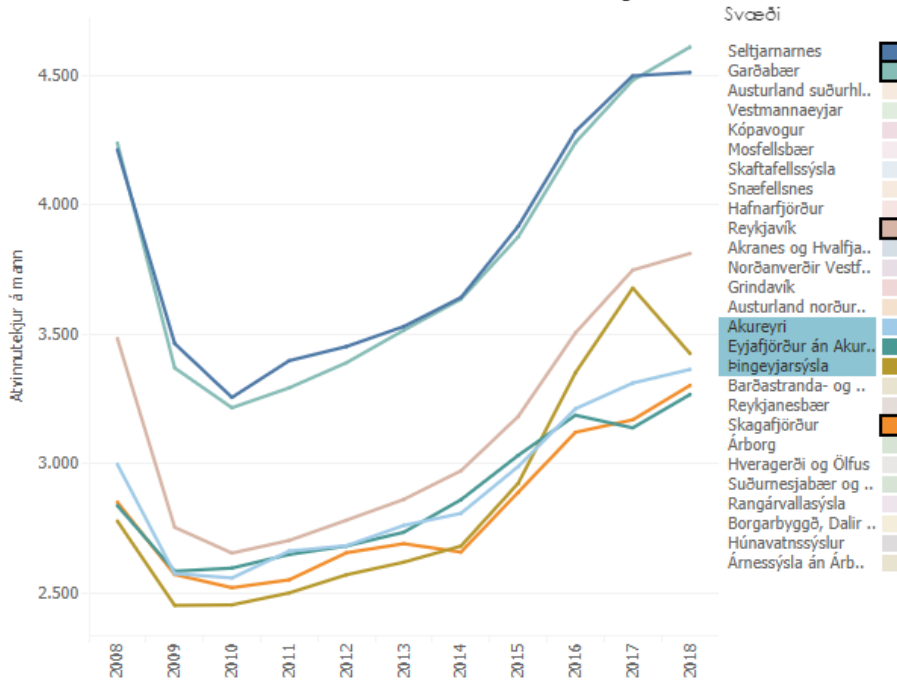
- Hlutfall karla 50,5%

- 1.12.2020: 476

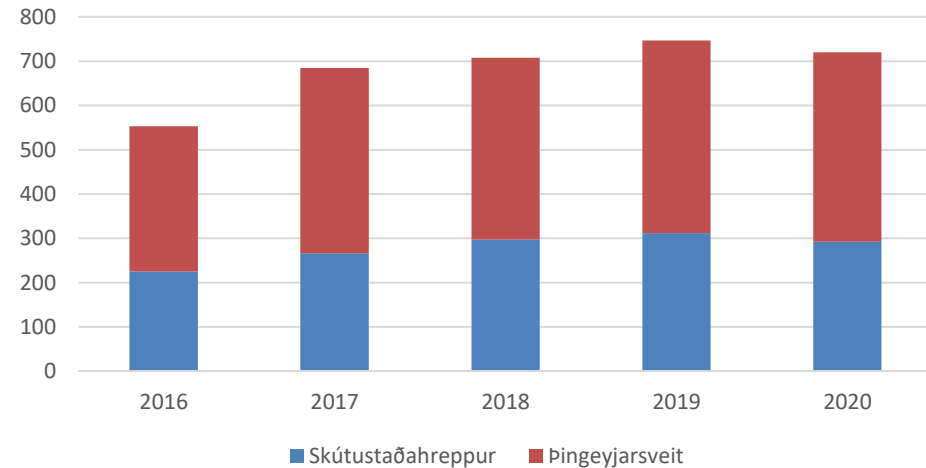
- Erlent ríkisfang: 25%

Örstutt um tekjur og útsvar

Þróun atvinnutekna á hvern íbúa svæða - Allar atvinnugreinar

Útsvar (milljónir kr)

	2016	2017	2018	2019	2020
Skútustaðahreppur	225	266	297	312	292
Þingeyjarsveit	328	419	411	435	428
Samtals	553	685	708	746	721

Örstutt um lýðfræði

Framfærsluhlutfall

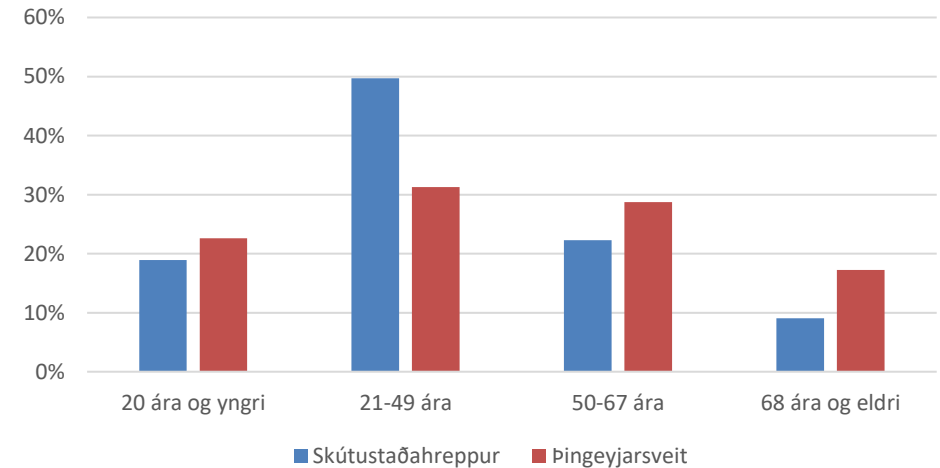
Hlutfall fólks utan vinnualdurs (yngra en 20 ára eða eldra en 64 ára) af fólki á vinnualdri (20-64 ára).

Sveitarfélag	2017	2018	2019	2020
Skútustaðahreppur	48.6%	43.7%	42.6%	39.7%
Pingeyjarsveit	69.1%	66.1%	73.9%	74.8%
Heildin	62.0%	57.8%	61.2%	59.9%

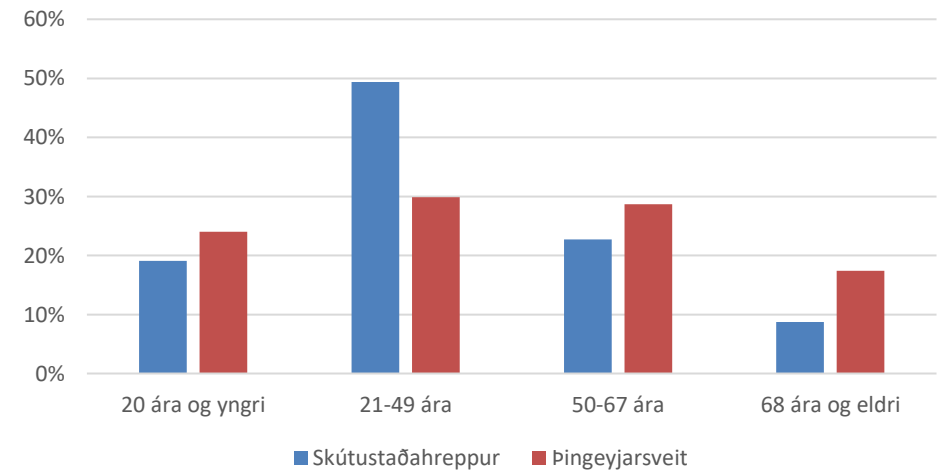
- Meðal framfærsluhlutfall á landsvísu var 65% árið 2020

Dreifing íbúa eftir aldri (gögn m.v. 1.1.2020)

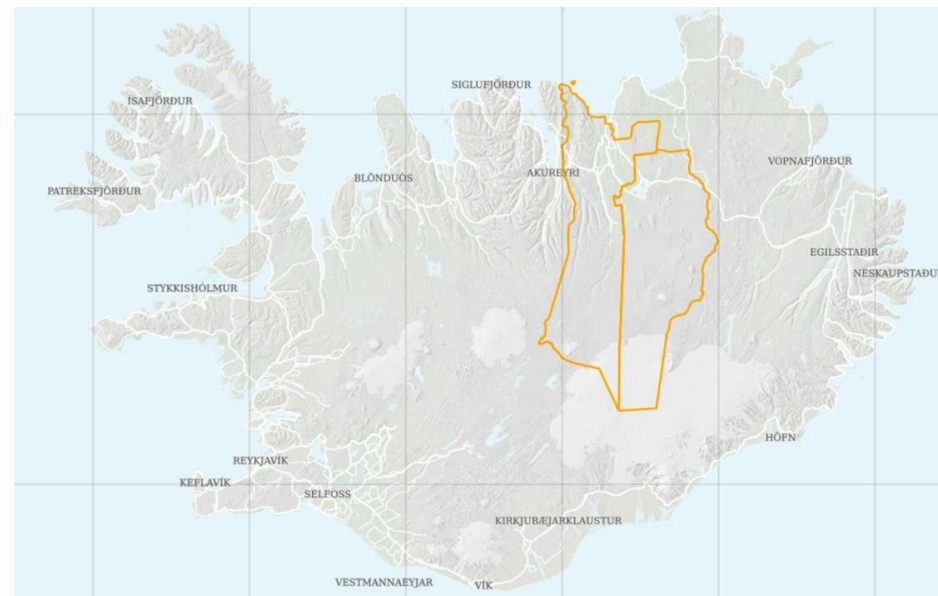

Dreifing kvenna eftir aldri (gögn m.v. 1.1.2020)

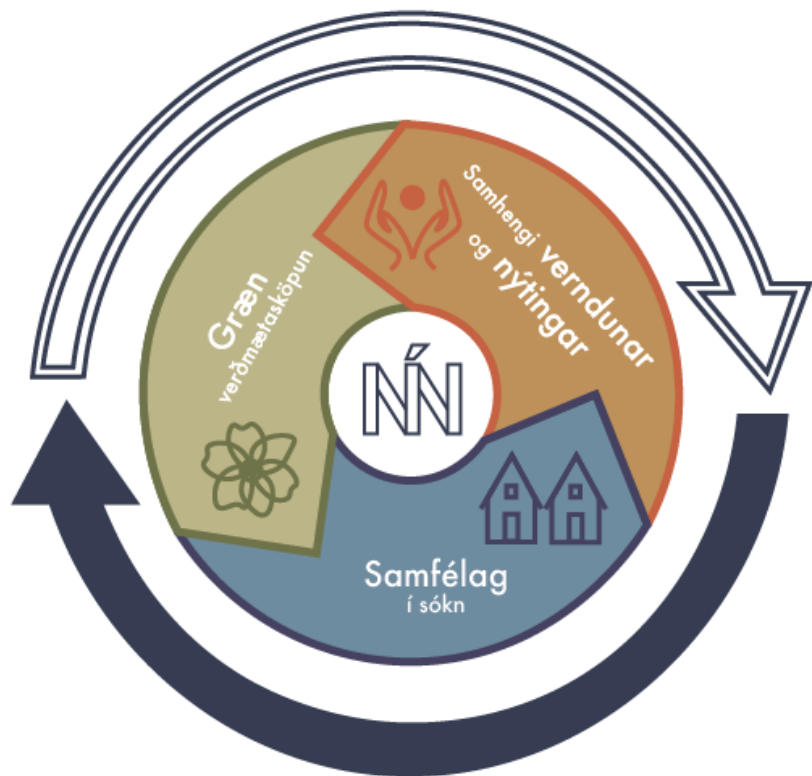
Hvernig eru landkostir í sveitarfélögunum?

- Landrými
- Jarðvarmi
- Líffræðilegur fjölbreytileiki
- Friðlýst svæði
- Víðerni og lítt snortin svæði
- „Náttúrufegurð“

	Pingeyjarsveit	Hlutfall (%)	Skútustaðahreppur	Hlutfall (%)
Flatarmál (km ²) ≤ 200 m hæð	552	9.25%	0	0.01%
Flatarmál (km ²) ≤ 300 m hæð	1017	17.02%	212	3.51%
Flatarmál (km ²) ≤ 400 m hæð	1603	26.84%	1099	18.17%
Heildarflatarmál sveitarfélags (km²)	5972		6049	

AÐALSKIPULAG

NÝTINGAR OG VERNDAR ÁÆTLUN

NÍN í hnotskurn

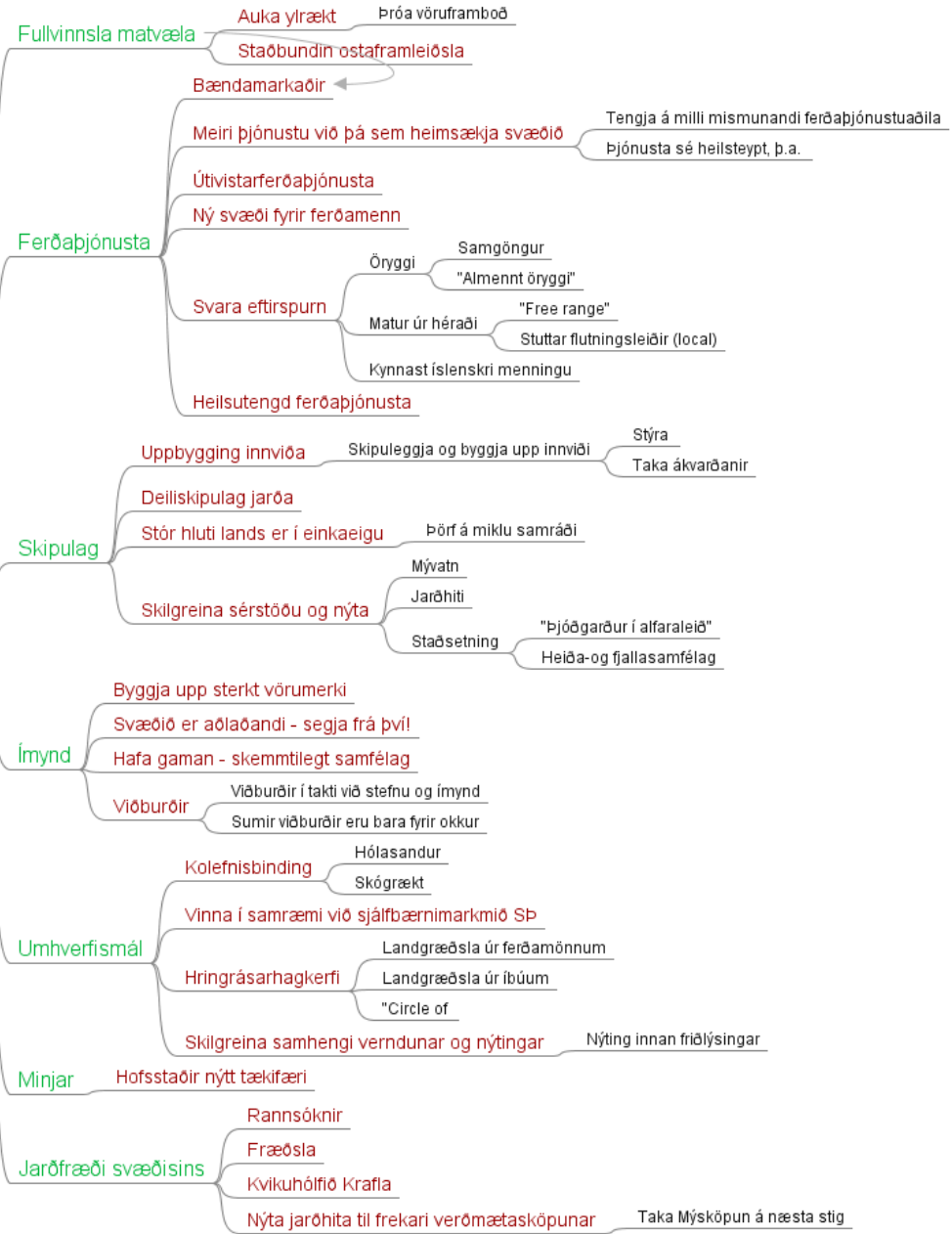
Hvað var gert í NÍN?

- 12 íbúafundir ágúst 2019 - jan 2020
 - Skilgreindu tækifæri og ógnanir
- 30 íbúar í rýnihópum jan – maí 2020
 - Skilgreindu 6 aðgerðir NÍN
- 19 frumkvöðlar og 6 aðgerðastjórar komu að framkvæmd aðgerða sumar og haust 2020
 - Rabarbari, rafræn leiðsögn (Leiðapíng), Rúll-upp, o.fl.
 - Frekara fjármagns aflað, m.a. tengt viðspyrnuaðgerðum vegna Covid-19 og með umsóknum í samkeppnissjóði
- Í dag koma 7 manns að framkvæmd aðgerða með beinum hætti. NÍN er samofið stjórnarsýslu sveitarfélaganna og hefur m.a. bein áhrif á uppfærslu aðalskipulags beggja sveitarfélaga

Tækifæri

Aðgerðir NÍN og meðlimir rýnihópa

Rannsókn- og nýsköpunarklassi: Uppbygging á aðstöðu fyrir nýsköpun, menntun og rannsóknir	Rannveig Ólafsdóttir, Arnór Benónýsson, Jónas Þórólfsson, Elísabet Sigurðardóttir, Arnþrúður Dagsdóttir
Kolefnisbinding með skógrækt og landgræðsla með nýtingu heyfyrninga	Jóna Björg Hlöðversdóttir, Daði Lange, Sigurlína Tryggvadóttir, Linda Björk Árnadóttir, Guðmundur Smári Gunnarsson
Sameiginlegt vörumerki og Bændamarkaður	Helgi Héðinsson, Birna Davíðsdóttir, Hildur Rós Ragnarsdóttir, Svanhildur Kristjánsdóttir, Arnar Halldórsson
Uppbygging hringrásarhagkerfis í Þingeyjarsveit og Skútustaðahreppi	Haukur Marteinsson, Hanna Sigrún Helgadóttir, Hildur Þórhallsdóttir, Ásvaldur Þormóðsson, Garðar Finnsson
Greining auðlinda, mannauðs, innviða og regluverks	Hildur Vésteinsdóttir, Örnólfur J. Ólafsson, Pétur Snæbjörnsson, Ósk Helgadóttir, Sigurbjörn Árni Arngrímsson
Samstaða íbúa og samhangandi upplifun ferðamanna á öllu svæðinu	Soffía Kristín Jónsdóttir, Róshildur Jónsdóttir, Ragnar Baldvinsson, Birna Friðriksdóttir, Böðvar Pétursson

Samhengi aðgerða er lykilatriði

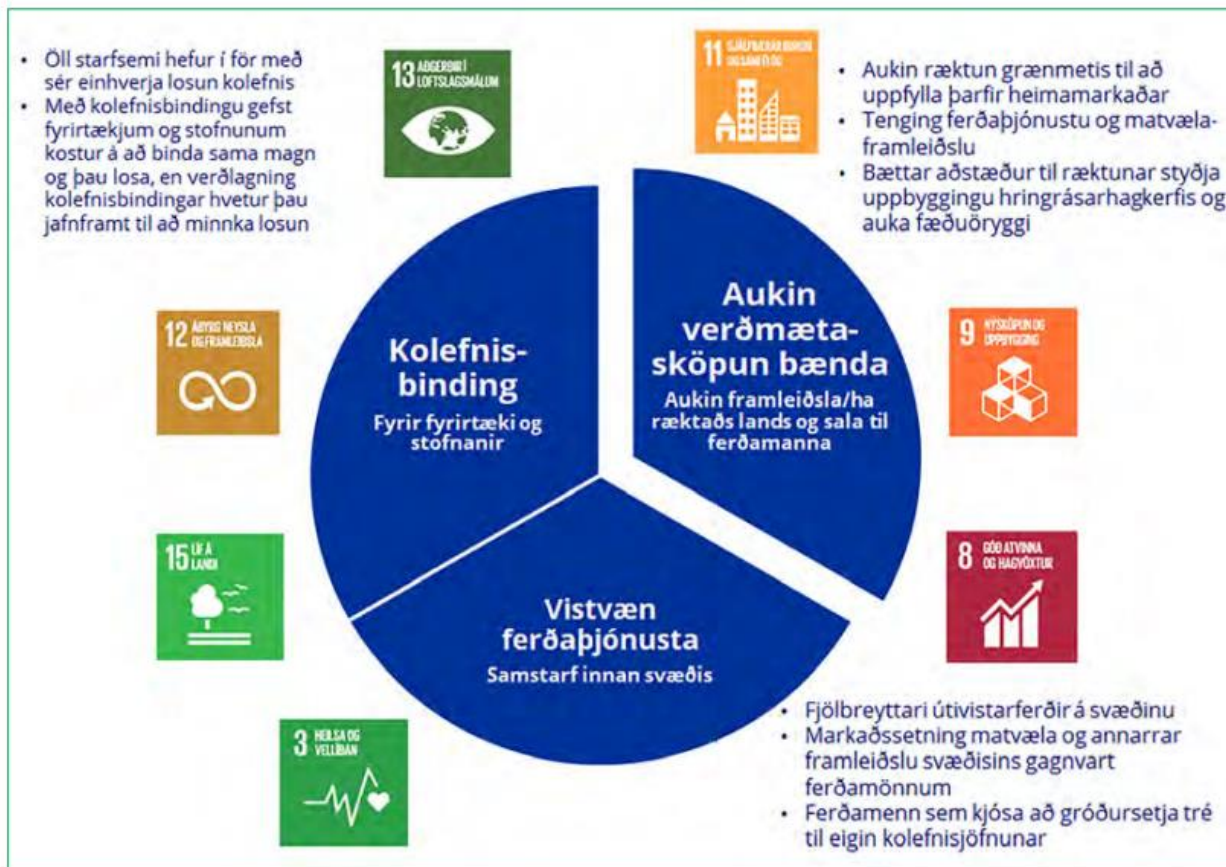
LANDNÝTING & KOLEFNISBINDING

Eru tækifæri í kolefnisbindingu?

Kolefnisbinding hefur verið talsvert til umræðu á síðustu árum og verður eflaust áfram, einfaldlega vegna aðgerða víða um heim til að bregðast við loftslagsvandinum. Til þess þarf bæði að draga úr kolefnislosun sem og að auka kolefnisbindingu. Kolefnisbinding í landi er ein af lykiláðgerðum verkefnisins Nýsköpun í norðri (NÍN), en það er samstarfsverkefni Þingeyjarsveitar og Skútustaðahrepps. Hluti af NÍN er verkefnið KOLNÍN, en það snýr að fýsileikagreiningu kolefnisbindingar á starfssvæði NÍN.

Geta lands til kolefnisbindingar er mikil. Hún fer eftir landnotkun og sem dæmi má reikna með að kolefnisbinding asparskógar sé að jafnaði um 18 tonn á hektara á ári, skv. niðurstöðu fagráðstefnu Skógræktarinnar árið 2019. Binding í ræktuðum birkiskógi er mun minni, en þó umtalsverð, eins og meðfylgjandi tafla um kolefnisbindingu í ræktuðum skógi sýnir.

Kolefnisbinding í ræktuðum skógi

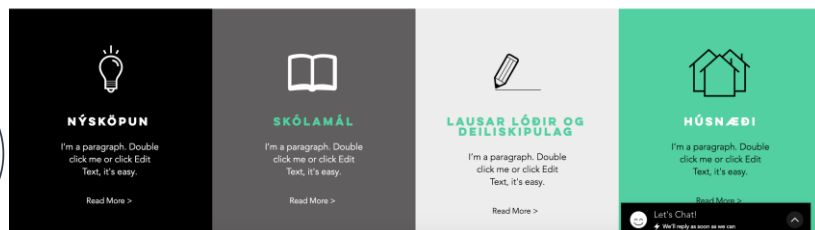
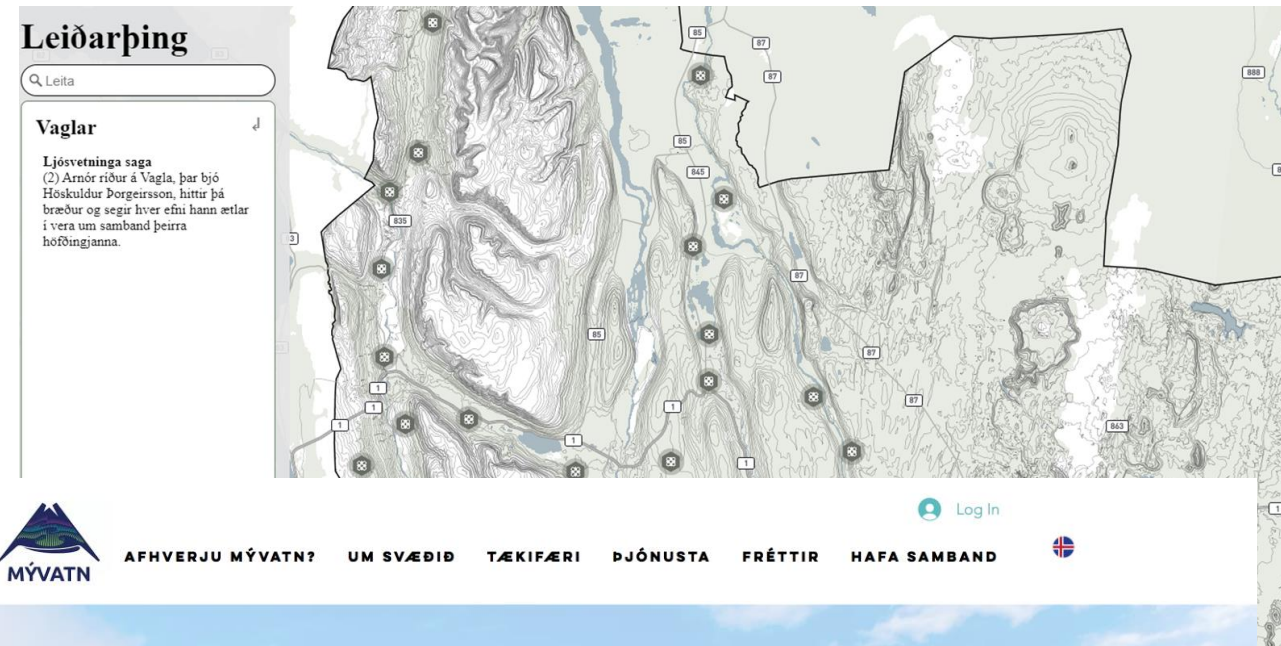

kolefnisgjald mun stuðla að minni útblæstri og aukinni eftirspurn eftir kolefnisbindingu.

Fyrirtæki í Evrópu með stór kolefnisfótspor, þ.m.t. álfyrirtæki á Íslandi, eru einnig skyldug til að taka þátt í kolefniskvótamarkaði Evrópusambandsins (EU Emission Trading Scheme). Tonn af kolefnisútblæstri kosta þar ríflega 30 EUR (m.v. EUR 9 fyrir þremur árum síðan) en fyrirtæki geta minnkað kostnað sinn vegna kaupa á kolefniskvóta með því að kaupa kolefnisbindingu.

Þá er fjöldi fyrirtækja byrjuð að byggja upp kolefnisjöfnunarsjóði sem notaðir verða til að kaupa kolefnisbindingu í náinni framtíð. Má nefna Swiss Re tryggingafélagið í Sviss sem dæmi en það borgar 100 USD fyrir hvert tonn af CO₂ útblæstri sem fyrirtækið er ábyrgt fyrir í sjóð sem verður notaður til að kaupa kolefnisbindingu í náinni framtíð. Meðlimir „Nettó Núll Útblástur“ hópsins (Net-zero Asset Owner Alliance) munu einnig þurfa á kolefnisbindingu að halda en þessi 33 fyrirtæki, með heildareignir yfir 5.100 milljarða dollara, hafa lýst því vfir að valda enöum útblæstri árið

Mývatnsstofa sem miðpunktur miðlunar

Endurskoðun aðalskipulags sveitarfélaganna

- Gott aðalskipulag er grunnurinn að nýsköpun
 - Hvaða tækifæri og ógnanir liggja í kolefnisbindingu með skógrækt og landgræðslu? Getur breytt landnýting aukið möguleika samfélagsins til verðmætasköpunar?
 - Hvaða tækifæri og ógnanir felast í náttúruvernd?
 - Hvað viljum við hafa hvar?
 - Hvernig getum við nýtt vinnu við aðalskipulagsgerð til nýsköpunar?
 - ☐ Sérstök áhersla á samþættingu stefnu í umhverfis- og loftslagsmálum inn í skipulagið.
 - ☐ Flokkun landbúnaðarlands í samræmi við væntanlegar leiðbeiningar frá atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti.
 - ☐ Samræming við áherslur sem fram hafa komið á vettvangi Nýsköpunar í norðri.

	Flatarmál (km ²)	Prosent (%)	Flatarmál (km ²)	Prosent (%)
Flatarmál (km ²) ≤ 200 m hæð	552	9.25%	0	0.01%
Flatarmál (km ²) ≤ 300 m hæð	1017	17.02%	212	3.51%
Flatarmál (km ²) ≤ 400 m hæð	1603	26.84%	1099	18.17%
Heildarflatarmál sveitarfélags (km ²)	5972		6049	

Atvinnu- og nýsköpunarstefna í mótun (Skút)

Umhverfisstefna í mótun (Þing)

Markmið

- 1. Hamingjusamt, heilsueflandi samfélag: Húsnæði og þjónusta er fyrir hendi í sveitarfélaginu sem hentar öllum*
- 2. Dreifum eggjunum: Stuðlum að fjölbreyttu atvinnulífi*
- 3. Bætum sólarhringinn: Fækkum hindrunum til aukinnar verðmætasköpunar og nýtum tíma íbúa betur*
- 4. Allir velkomnir: Fjöldi íbúa verði 600 árið 2025*
- 5. Í hæstu hæðum: Gerum kosti þess að búa í Mývatnssveit ljósa*
- 6. Verum græn - allir græða: Vinnum í umhverfisvænum lausnum*

Leiðarljós

- Að sveitarfélagið Þingeyjarsveit verði til fyrirmyndar í umhverfismálum og hafi sjálfbæra þróun og vernd umhverfisins að leiðarljósi í öllu sínu starfi.
- Að umhverfisstefnan og framkvæmd hennar verði fastur liður í starfi sveitarfélagsins
- Að Þingeyjarsveit verði aðlaðandi búsetukostur, framsækið, vistvænt og heilsueflandi samfélag
- Að auka umhverfisvitund og umhverfisábyrgð einstaklinga og fyrirtækja í samfélaginu

Nýsköpun í sveitarfélögunum:

Dæmi um verkefni í gangi

- Þróun gestastofu Vatnajökulsþjóðgarðs og annarra ríkisstofnana auk nýsköpunar- og þekkingarklasa Skútustaðahrepps
- Verðmætasköpun í sauðfjárrækt (SAUÐNÍN) og uppbygging Matarskemmunar
- Fýsileikagreining kolefnisbindingar (KOLNÍN)
- Innviðauppbýgging tengt Matarskemmunni á Laugum (FROSTNÍN)
- Stuðningur við þróun Mýsköpunar
- Viðundur: Stuðningur við þróun (timburvinnsla í Hlíð)
- Verðmætasköpun út frá náttúru-og minjavernd
- Uppbygging Mývatnsstofu og þróun rafrænnar leiðsagnar
- Almennur stuðningur við frumkvöðla
- Gerð deiliskipulags í nágrenni Skjálbrekku
- Lagning göngu- og hjólreiðastígs umhverfis Mývatn

Lærdómur af NÍN

1. Greining tækifæri í nærsamfélaginu

- Vinna íbúa á íbúafundum og rýnihópum var grundvöllur mótunar aðgerðaáætlunar

2. Mikilvægi þess að skilgreina sérstök tækifæri

- Skilgreining tækifæra og útfærsla aðgerða setti skarpari fókus á vinnuna.

3. Strategískur stuðningur skiptir máli

- Stuðningur Jöfnunarsjóðs gerði NÍN kleift að styðja við frumkvöðlakraft á svæðinu
- Möguleiki til að sækja annað fjármagn
 - 15 milljónir úr viðspyrnuaðgerðum ríkisstjórnar
 - 33 milljónir úr öðrum sjóðum
- Mikilvægt er að grunnfjármögnun stofnana og verkefna utan höfuðborgarsvæðis verði styrkt, en hlutfall stöðugilda á vegum ríkisins í samanburði við íbúafjölda er hæst á höfuðborgarsvæðinu
- Úthlutanir sjóða taki mið af praktískum viðfangsefnum. Stjórnir og fagrað sjóða og stofnana þurfa að taka mismunandi sjónarmið inn í myndina, t.d. var vísindaáhersla úthlutunar Markáætlunar þvert á markmið

Lærdómur af NÍN (2)

4. *Mannauður á svæðinu sem getur unnið með tækifærin*

- Þó stundum þurfi að leita út fyrir svæðið er mikill mannauður fyrir hendi.

5. *Tengslanet út fyrir svæði skipta miklu máli*

- Tengjast stofnunum og fyrirtækjum utan við starfssvæðið. Slíkt gerir starfið meira spennandi og styður árangur staðbundins mannauðs.

6. *Byggjum ofan á það sem fyrir hendi er*

- Samhliða því að horfa til nýrra fjárfestinga felast tækifæri í endurskilgreiningu og samþættingu innviða sem fyrir hendi eru

7. *Aðlögunarhæfni er lykilorð*

- Við þurfum að vera tilbúin að breyta áætlunum en halda okkur við markmiðin

Lærdómur af NÍN (3)

8. *Nýtum tæki og tól sem passa hverju tilefni*

- Rafrænar lausnir eiga stundum við en ekki alltaf
- Stundum þarf að setjast við eldhúsborðið og „tala íslensku“ til að ná til fólks

9. *Nýtum tækni til að auka sveigjanleika til vinnu og samstarfs en virðum mörk*

- Tækni, t.d. fjarfundir, breytir vinnu
- Virða þörf fólks til að hittast og tengja staðar- og fjarsamskipti saman

10. *Grasrótarstarf er grunnur að aðgerðum og virkjar kraftinn í samfélaginu*

- Þekking sem býr í íbúum er grunnurinn að þeim árangri sem hefur náðst
- Kraftur íbúa virkjast og árangur næst

Nýtum auðlindir norðursins til að skapa sjálfbærar framtíðarlausnir

Lausnamót

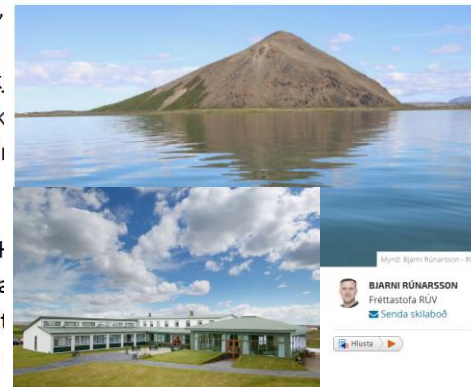
Hacking Norðurland er lausnamót sem fer fram dagana 15.-18. apríl með sjálfbæra nýtingu auðlinda svæðisins með tilliti til matar, að efla frumkvöðlastarf og sköpunarkraft á svæðinu og viðskiptatækifærum. Lausnamótinu er ekki síður ætlað að vekja sem er á Norðurlandi. Hacking Norðurland er samstarfsverk Tourisim, SSNE, SSNV og Nýsköpun í norðri. Íslandsbanki styrkir

Dagskrá

Lausnamótið fer að stærstum hluta til fram í gegnum þrjá samþættar samskiptar, þróuð er af sprotafyrirtækinu Austan mána í samstarfi ekki háð staðsetningu og er öllum velkomið að taka þátt. Þátttakendur auðlinda á Norðurlandi, tengjast nýju fólki og eflast í að vinna

Ríkið kaupir Hótel Gíg fyrir Vatnajökulspjóðgarð

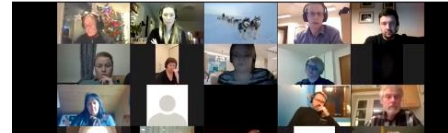
© 06.01.2021 - 21:05 | Vinnu - Fyrirspurnir - Stjórnun - Línurverðun

Nýsköpun í norðri - NÍN
Útgefið af Hildur Ásta Þórhallsdóttir · 14. janúar kl. 18:37 · ...

Takk kærlega fyrir komuna á opið hús NÍN þar sem fjallað var um tækifæri í kolefnisbindingu! Frábær mæting og frábær umræða, greininlega mikill áhugi á þessu málefni og framtíðin björt.

Hér má horfa á Zoom-upptöku af kynningu Sigurlínu Tryggva og samantekt hópstjóra á umræðum sem fóru fram í hópum fyrir "luktum dyrum."

Úlla Árdal til Mývatnsstofu

Úlla Árdal
Mývatnsstofa
13. janúar 2021
kl. 14:27

Mývatnsstofa

Úlla Árdal hefur verið ráðin í starf smákerfis- og þróunarmarkaðs Mývatnsstofu. Í hlutfærðum samstarfi Mývatnsstofu og Mývatnsstofu hefur Úlla Árdal verið ráðin í starf smákerfis- og þróunarmarkaðs Mývatnsstofu. Úlla Árdal hefur verið ráðin í starf smákerfis- og þróunarmarkaðs Mývatnsstofu.

Þórir um þau tækifæri sem sjálft sem stendur í 48 umkvöðlasetra á svæðinu sér möguleikann á því að með lokaviðburði þar sem

EIMUR

Vandamál

Hugmyndir

Verkefni

NORA
Nordic Atlantic Cooperation

Samstarf er grunnur að sókn

- HA
- LHÍ
- Framhaldsskólinn á Laugum
- Þekkingarnet Þingeyinga
- Landgræðslan á NÍN svæðinu og landsvísu
- Skógræktin Vöglum og á landsvísu
- Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins
- Umhverfisstofnun
- RAMÝ
- NMÍ
- Vestmannaeyjabær
- Norðurþing
- Minjastofnun
- Mergur ráðgjöf
- Kolefnisbrúin
- Vélfag
- Menntaskólinn í Kópavogi
- Edinborgarháskóli
- Búnaðarstovan (Færeyjar)
- Grænlenzka matvælaráðuneytið
- Jöfnunarsjóður sveitarfélaga
- SSNE
- NORA
- Nordregio
- Orkusjóður
- Vinnumálastofnun
- Eimur
- Hacking Hekla
- SSNV
- Landgræðslan
- Skógræktin
- NSA
- NMÍ

Leiðin skiptir máli – Liðið er samt mikilvægast!

Hvað er NÍN?

Í tengslum við sameiningarviðræður Skútustaðahrepps og Þingeyjarsveitar komu sveitarfélögin verkefninu Nýsköpun í norðri á fót sem hefur að markmiði að auka nýsköpun innan svæðisins, samhliða baráttunni við loftslagsbreytingar.

